

Megjegyzések a tanárképzés tervezetéhez

- **A 10 kredites előképzésről**

Nagyon pozitív, hogy a 10 kredites szakasz tartalma csupán „ajánlott”. Amellett, hogy az előképzés megerősíti a pályaválasztást és a bizonytalanok számára pályaorientációt nyújt, legfontosabb funkciója, hogy kitágítja a képzési időt. Ezáltal az M képzési időn túl további egy éven (két szemeszteren) át részese lehet a hallgató a tanárképzésnek. Így a korábbi „párhuzamos” képzésnek, vagyis a szaktárgyi és tanári felkészülés párhuzamos haladásának értékeit menti át az előképzés a bolognai szerkezetbe. Segíti a pályával való azonosulást, a pedagógiai képességek és készségek érést. Ennek a képzési szakasznak a hiányában a tanárképzés időtartama túl rövid lenne ahhoz, hogy a tanári személyiség-, képesség- és készségfejlesztés megfelelően eredményes lehessen.

Az előképzést illetően az „Ajánlások a tanári mesterképzésre” c. anyagban a 8. és 11. pontok között ellentmondás mutatkozik. A 8. pont szerint „a tanári mesterképzésbe való belépésnek előfeltétele” a 10 kredites modul elvégzése. A 11. pont ugyanakkor kitér arra, hogy „lehetővé kell tenni azonban, hogy a diszciplináris mesterszakot végzettek is szerezhessenek tanári szakképzettséget”.

Felesleges nehézségeket okozna a 8. pont szerinti kritérium fenntartása. Miképpen teljesülne a kritérium az M szakot végzettek esetében? És miért akarnánk kizárni a tanárképzésből mindazokat, akik „tanárképes” B szakot végeztek, de nem teljesítették a képzés során a 10 kredites előképzést? (Például korábban végeztek, vagy később döntöttek – éppen a foglalkozásuk miatt – arról, hogy a tanárképzésre jelentkeznek.) Mivel ők már (és még) nincsenek hallgatói státuszban, nincs is lehetőségük arra, hogy kreditértékű modulokat teljesítsenek.

Leegyszerűsödne a probléma, ha az ajánlásokat úgy kezelnénk, hogy a teljesítés előnyt biztosít a tanárképzésre való felvételhez.

Továbbá lehetőséget biztosítanánk arra, hogy a megszerzett kreditérték beszámítható legyen a tanárképzésbe. A legerősebb pályaorientációt, motivációt éppen az adja, ha már magával a képzés tartalmával ismerkedhetnek meg a hallgatók az előképzés során. Bizonyos képzésekben (pl. szakmai tanárképzés) annyira feszes az M szintű képzés programja, hogy a tanárképzési tartalom túl további 10 kredites követelmény nem is lenne teljesíthető.

Javaslat:

A 10 kredites előképzés ne legyen felvételi kritérium, és a teljesítés kreditértéke legyen beszámítható a tanárképzési teljesítménybe.

- **A tanárképzés kétszakosságáról**

A fő és mellékszakovok értelmezése a szakmai tanárképzésre, ezen belül a műszaki tanárképzésre nem adekvát.

A műszaki alapképzések mintegy 10-15 műszaki tantárgyat dolgoznak fel a mérnöki alkalmazás aspektusából. Nincs ún. főszakjuk a tanárképzés szempontjából.

A tanárképzési szakaszban ebből a halmazból a 2 szakos tanárképzési elv szellemében 2 tantárgycsoport tartalmának mélyebb (tanári aspektusú) feldolgozását lehet célul tűzni.

E két tantárgycsoport tekintetében a műszaki képzés laboratóriumi hátterére építve sajátíthatók el a tantárgyi módszertanok és az ezekhez kapcsolódó tanári kompetenciák.

A táblázatosan bemutatott „kigondolt” tantárgyak, mint mellékszakok (ábrázoló geometria, technika, stb.) felvetése érthetetlen, mert **egy műszaki pedagógusnak (mérnöktanárnak) az a feladata, hogy a szakképzésben műszaki tantárgyakat tanítson.** Ez természetesen nem zárja ki, hogy a műszaki pedagógus alkalmazható legyen az általános művelés műszaki jellegű (pl. technika) vagy ahhoz közel álló (pl. ábrázoló geometria) tantárgyainak oktatására, mivel a műszaki tartalmat sok tantárgyon keresztül az alapképzés során elsajátítja. Módszertani felkészülésére pedig egy fakultatív, módszertani stúdium is megfelelő keretet ad.

A műszaki tantárgyak mellé a közismereti mellékszak rendelése azért is aggályos, mert a műszaki tantárgyak oktatására a szakképzésben, a közismereti tantárgyak oktatására pedig az általános képzésben van szükség (nem tanítanak technikát például a szakmai képzésben). Ugyanakkor a szakképzési vezetők olyan mérnöktanárokat szeretnének alkalmazni, akik rugalmasan alkalmazhatók lehetőleg minél több műszaki tantárgy tanítására.

Az „Ajánlások a tanári mesterképzésre” c. anyag 7. pontjában a *„szakmai tanárképzés esetén pedig az alapszaknak megfelelő képzési terület társszakmájára való kitekintés minden szakos felkészítésnek része”* a társszakmák nagy számából következően nem értelmezhető a mérnöktanár képzésben.

Javaslat:

Az M szintű tanárképzés kétszakos rendszerének kidolgozása az adott képzési ág tanárképzési képviselőinek legyen a feladata a szakmai sajátosságok érvényesítése érdekében.

Budapest, 2005. március

Tóth Béláné dr.

Dr.Varga Lajos

Dr.Pentelényi Pál